

hoofd van de militaire missie (prins Bernhard volgde hem op) en het Bureau Bijzondere Aangelegenheden werd opgeheven – kolonel van Voorst Evekink verliet Londen: hij werd in plaats van Phaff commandant van de Nederlandse brigade, de zesde en (zoals spoedig bleek) wéér een misgreep.

★

Johannes Theodorus Furstner, de nieuwe minister van marine, was in 1887 in Amsterdam geboren waar zijn vader importeur van landbouw-werktuigen was. Hij doorliep er een hbs¹. De marine trok hem aan: hij werd adelborst. Na voltooiing van zijn opleiding specialiseerde hij zich in de draadloze telegrafie. In '18 volgde hij de lessen van de Hogere Krijgsschool, later ook nog die van de Franse *École Supérieure de Guerre*. Na een paar jaar aan de marinestaf verbonden te zijn geweest, werd hij in '30 tot directeur van de Hogere Marinekrijgsschool benoemd. Hij gold als een uitstekend theoreticus op marinegebied en als een bekwaam organisator. In '36 werd hij, negen-en-veertig jaar oud, chef van de marinestaf.

Intelligent was Furstner zonder twijfel, maar zijn Londense ambtgenoten hadden overigens niet veel met hem op: de meesten hunner vonden hem ijdel en eerzuchtig. Binnen de marine had Furstner op grond van zijn capaciteiten een betere naam, zij het dat 'het varende deel' niet voorbijzag aan het feit dat de bevelhebber der zeestrijdkrachten nimmer een belangrijk commando ter zee had uitgeoefend. 'Ik heb', zo verklaarde later de commandant van de torpedobootjager 'Isaac Sweers' aan de Enquêtecommissie,

'alle appreciatie voor de admiraal, maar hij is zo dat hij eigenlijk het varen een beetje minderwaardig vindt. Ik heb het hem ook wel eens gezegd. De Krijgsschool is voor hem alles: dat is het mooie van het mooie. Voor mij is het zaak dat er moet worden gevaren en dat er ook nog een paar lui aan de wal nodig zijn. Voor hem is het andersom . . . Het lag ook aan ons . . . Wij deden mee en wij hoorden er bij, terwijl Londen werd beschouwd als de plaats waar werd gezorgd dat je geld kreeg en een paar sokken. Ik van mijn kant heb de Nederlandse admiraliteit ook niet zodanig ingelicht als ik had kunnen doen. Het was helemaal niet nodig; ik had het veel beter bij de Engelsen . . . Als ik binnenkwam met mijn snertjagertje en ik wilde de Engelse admiraal spreken, dan sprak ik hem'²

¹ Hogere burgerschool, thans (1979) te vergelijken met een athenaeum. ² Getuige W. Harmsen, *Enq.*, dl. VIII c, p. 1202.